

Stamceltransplantatie

Bij een stamceltransplantatie krijgt de patiënt stamcellen toegediend na een zware cytostaticakuur en/of bestraling. De stamceltransplantatie is noodzakelijk omdat de intensieve behandeling ook het gezonde beenmerg uitschakelt, waardoor er geen stamcellen meer zijn waaruit zich bloedcellen ontwikkelen.

Daarom is na de intensieve behandeling toediening van goedwerkende stamcellen noodzakelijk. De stamceltransplantatie is een ingewikkelde en intensieve behandeling.

De behandeling en verpleging bij een stamceltransplantatie vereisen specialistische kennis.

Deze behandeling vindt daarom alleen plaats in gespecialiseerde ziekenhuizen die voldoen aan de strenge kwaliteitsnormen die zijn opgesteld door de Joint Accreditation Committee ISCT EBMT (JACIE). Het St. Antonius Ziekenhuis is sinds juni 2010 JACIE-geaccrediteerd voor stamceltransplantatie-behandelingen.

Er zijn twee soorten stamceltransplantaties: de autologe en de allogene stamceltransplantatie.

- Bij een **autologe stamceltransplantatie** worden de stamcellen uit het bloed van de patiënt zelf gebruikt. De eigen stamcellen worden afgenomen op het moment dat de ziekte zo ver mogelijk is teruggedrongen.
- Bij een **allogene stamceltransplantatie** worden de stamcellen uit het bloed van een geschikte donor gehaald. Bij voorkeur is dat een verwante donor (zus of broer). Als dat onmogelijk is, kunnen ook stamcellen van een geschikte niet-verwante donor worden gebruikt.

Deze informatie is gericht op de autologe stamceltransplantatie.

Vorbereiding

Chemo- en/of radiotherapie

Vlak voor de stamceltransplantatie krijgt u een intensieve behandeling met cytostatica en/of bestraling om zoveel mogelijk kankercellen te vernietigen. U bent door deze behandeling tijdelijk erg vatbaar voor infecties. De aard en ernst van de bijwerkingen van deze behandeling verschillen van patiënt tot patiënt.

De meest voorkomende bijwerkingen zijn:

- Misselijkheid, braken en diarree.
- Moeilijk kunnen slikken.
- Geïrriteerd slijmvlies van de mond- en keelholte waardoor makkelijk ontstekingen ontstaan.
- Een rode en donker verkleurde huid.
- Moeheid en lusteloosheid.

Behandeling

De transplantatie

Na de intensieve behandeling krijgt u de eerder afgenomen stamcellen via een infuus toegediend. Het duurt ongeveer twee weken voordat het beenmerg weer voldoende bloedcellen aanmaakt. In die periode blijft u vatbaar voor infecties. Ook heeft u tijdens deze fase regelmatig bloedtransfusies en transfusies met bloedplaatjes nodig.

Deze periode wordt door de meeste patiënten als zwaar wordt ervaren. De effecten van de hoge dosis chemotherapie worden merkbaar en de bloedgetallen van een patiënt zijn laag omdat het beenmerg is uitgeschakeld door de hoge dosis chemotherapie. De teruggegeven stamcellen hebben tijd nodig om te nestelen en nieuwe bloedcellen te gaan maken. Deze fase wordt 'de dip' genoemd en vaak met bloedtransfusies en antibiotica overbrugd. Zodra de bloedgetallen opkomen, het teken dat de stamcellen zijn aangeslagen, treedt herstel in.

Opnameduur

De totale opname duurt meestal drie tot vijf weken.

Ambulante zorg

Voor een geselecteerde groep patiënten is het mogelijk de periode direct na transplantatie thuis door te brengen. Dit kan alleen als er een mantelzorger voor u 24 uur beschikbaar is. U en uw mantelzorger worden door de verpleegkundig specialist intensief begeleid. Er zal 3 keer per week een controle plaatsvinden in het ziekenhuis. De hematoloog beslist of u in aanmerking komt voor ambulante zorg.

Nazorg

Herstel

Na de eerste periode van herstel van de bloedvorming is nog een langere periode nodig voor herstel van de afweer. U zult gedurende het eerste jaar nogal wat beperkingen ondervinden in het dagelijks leven. Zowel in lichamelijk als in emotioneel opzicht vergt de totale behandeling vaak veel van patiënten. Optimale medische en verpleegkundige zorg en extra aandacht en begeleiding zijn dan ook onontbeerlijk. Voor ondersteuning kan in het ziekenhuis ook een beroep worden gedaan op een psycholoog, een maatschappelijk werker of een pastoraal medewerker.

Expertise en ervaring

De hematologen van het St. Antonius Kankercentrum hebben veel ervaring met de behandeling van hematologische vormen van kanker, zoals leukemie, multipel myeloom, Hodgkin/Non Hodgkin en de ziekte van Waldenström. Binnen ons centrum worden specialistische behandelingen uitgevoerd zoals stamceltransplantatie.

Wetenschappelijk onderzoek

Onderzoek vermindering bijwerkingen

De afgelopen jaren zijn er veel aanpassingen gedaan in het stamceltransplantatie traject. Daardoor is het gelukt om bijwerkingen zoals misselijk, braken, mondklachten, diarree en koorts te verminderen. De resultaten van het onderzoek kunt u in deze infographic (https://www.antoniusziekenhuis.nl/sites/default/files/infographic_bijwerkingen_chemotherapie.pdf) lezen. We zullen blijven werken aan minder bijwerkingen.

Meer informatie

Websites

- www.hematologienederland.nl (<http://www.hematologienederland.nl>)

Gratis app 'Hematologie St Antonius'

Zoekt u meer informatie over een ziektebeeld, onderzoek, behandeling, het hematologie team of ondersteunende informatie rondom uw ziekte en behandeling dan kunt u de app 'Hematologie St. Antonius' raadplegen. Deze app is gratis te downloaden in de App Store of op Google Play.

Gerelateerde informatie

Specialismen

- Kankercentrum (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/specialismen/kankercentrum>)
- Interne Geneeskunde (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/specialismen/interne-geneeskunde>)

Contact Hematologie

T 088 320 50 00